

N e j v y š š í s o u d přiznal žalobkyni 1353 Kč 76 h a uvedl mimo jiné v

d ů v o d e c h:

Odvolací soud posoudil věc nesprávně po právní stránce, vyloživ poslední větu odst. (3) Šu 3 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. v ten způsob, že maří se tím účel předchozího ustanovení, podle něhož může býti exekuce vedena na příbytečné jen pro nájemné z dlužníkovy bytu. Zákonodárci šlo o omezení exekuce na příbytečné vymezením určitého účele, jak je patrné i z důvodové zprávy (tisk čís. 2814), v níž je uvedeno: »Na příbytečné může býti vedena exekuce pouze pro nájemné«. Š 3 zákona ze dne 21. dubna 1882, čís. 123 ř. zák., zachovaný v platnosti čl. IX. uvoz. zák. k ex. řádu ustanovil: »Auf Quartiergelder kann nur wegen des Mietzinses Exekution geführt werden« a dodává: »Bei der Berechnung des der Exekution unterliegenden Teiles der Bezüge sind Quartiergelder nicht in Anschlag zu bringen«. Zákon ze dne 15. dubna 1920, č. 314 sb. z. a n. převzal obě ustanovení, převrátil však poslední ustanovení vytčením: »při výpočtu n e z a b a v i t e l n é části příjmu budiž však příbytečné vždy počítáno«. Zákonodárce, jak je patrné z důvodové zprávy, neměl zajisté úmyslu, změnou tou zrušiti ustanovení, bezprostředně předcházející, a připustiti exekuci na příbytečné i pro jiné pohledávky mimo nájemné, jak by tomu bylo, kdyby po příkladu nižších soudů příbytečné bylo prostě přičteno k ostatním zabavitelným důchodům, a z úhrnné částky ponechána byla povinnému část vytčená v Šu 2 zákona. Zákonodárce sledoval patrně týž účel jako zákon ze dne 21. dubna 1882, užil pak kladu místo záporu jen vzhledem k tomu, že mluví o výpočtu nezabavitelné části, kdežto zákon z roku 1882 jmenuje výslovně zabavitelnou část příjmů. Nelze proto uvedenému předpisu rozuměti jinak, než že vyloučena je exekuce na příbytečné pro jiné pohledávky než pro nájemné, a že k příbytečnému nemůže býti hleděno při výpočtu zabavitelné částky, jak učinili nižší soudové, již důsledkem toho prohlásili proti úmyslu zákonodárcovu část příbytečného za zabavenou pro pohledávku na výživném.

Čís. 3535.

Bylo-li za války umluveno plnění na určitou dobu »po skončení nynější války a úředním vyhlášení míru«, jest lhůtu počítati nikoliv již od uzavření míru, nýbrž od úředního vyhlášení mírových smluv republiky Československé se všemi jejími nepřáteli.

(Rozh. ze dne 26. února 1924, Rv I 1752/23.)

Žalobě, by bylo uznáno právem, že jest žalovaná povinna uznati, že zástavní právo, které je dle usnesení okresního soudu v S. ze dne 19. prosince 1917 podle snímku notářského spisu ze dne 3. prosince 1917

ve vložce čís. 7 pozemkové knihy katastrální obce L. na polovinu žalobci ve vložce té připsaných nemovitostí vloženo za doživotní roční důchod osobní žalované v částce 6.000 K s 5%ními úroky z prodlení a s jistotou do výše 3.000 K za vedlejší závazky, dle odstavce 6. téhož snímku převzaté, zaniklo, že je tedy žalovaná povinna svoliti ku vkladu výmazu tohoto zástavního práva, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, N e j-
v y š š í s o u d ji zamítl.

D ů v o d y:

Bylo zjištěno, že se žalovaná podle snímku notářského spisu ze dne 3. prosince 1917, odstavce sedmého, žalobci zavázala, že svoluje, aby zástavní právo pro její doživotní důchod ročních 6.000 K s příslušenstvím, podle tohoto notářského spisu knihovně vložené, bylo vymazáno v tom případě, kdyby do tří let o d s k o n ě n í n y n ě j š í v á l k y a ú ř e d n í h o v y h l á š e n í m í r u nedošlo k soudnímu rozvodu jejího manželství s Josefem K-em a dále, že se zavázala vydati v tomto případě Josefu K-ovi příslušné prohlášení výmazné. Odvolací soud kromě toho ještě zjistil, že při sepisování sedmého odstavce notářského spisu obě strany předpokládaly při tehdejších poměrech, že světová válka skončí zachováním bývalé říše rakouské, že tudíž bude mír úředně vyhlášen v rakouském říšském zákoníku. Odvolací soud, maje tuto smlouvu dle Šu 914 obč. zák. vyložiti, neměl pochybnosti, že strany stanovily počátek tříleté lhůty ku poskytování ročního důchodu žalobce: n žalované na dobu, kdy ve skutečnosti přestane válečný stav a považoval za tento okamžik, ve shodě se soudem prvé stolice, konec října 1918, kdy se rakousko-uherská říše rozpadla ve více nástupnických států a nastal klid válečných poměrů a válečných zbraní, také z toho důvodu, že konec října 1918 pokládá se všeobecně v této říši za zastavení válečného stavu a tudíž za ukončení války. Leč odvolací soud přehlíží, že u k o n ě n í v á l k y nebylo jedinou skutečností, na které učinily smluvní strany závislým počátek smluvního tříletí, nýbrž, že strany za takovou skutečnost považovaly také ještě »úřední vyhlášení míru«. K tomu přistupuje zjištění, že strany měly při tom na mysli, že bude mír úředně vyhlášen v rakouském říšském zákoníku. Z toho plyne, je-li vykládacího pravidla Šu 914 obč. zák. použito zákonitě, že strany položily váhu nikoli na zastavení válečného stavu, jak to činí odvolací soud, nýbrž na ú ř e d n í vyhlášení míru, totiž takové, které by bylo bývalo vyhlášeno úředně v rakouském říšském zákoníku. V tom však byl by mohl býti úředně vyhlášen pouze diplomatický mír oficielní, súčastněnými státy ratifikovaný. Poněvadž strany měly na mysli, jak je zjištěno, poměry říše rakousko-uherské, může v této rozepři přicházeti v úvahu, jak to ze sdělení ministerstva zahraničních věcí ze dne 26. ledna 1922 vyplývá, jako den uzavření míru neboli den ukončení světové války pro Československou republiku, den ukončení válečného stavu s posledním ze států, s nímž Československá republika byla ve válečném stavu, totiž s Německem, Rakouskem, Maďarskem, Bulhar-

skem a Tureckem, tedy den úředního vyhlášení mírové smlouvy (Neuilly 9. srpna 1920), ač i tu dlužno poznamenati, že dle sdělení téhož ministerstva k míru s Tureckem dosud nedošlo. Je tedy bezpečno, že d e j u r e válka pro Československou republiku dosud není skončena, a poněvadž v této rozepři měly strany na mysli takové ú ř e d n í vyhlášení míru, které by bylo bývalo vyhlášeno v rakouském říšském zákoníku, je zřejmo, že žalobní nárok není po právu svým důvodem, poněvadž smluvní tříletí, ač-li začalo, určitě ještě neuplynulo.

Čís. 3536.

Diferenčními obchody jsou obchody, při kterých jest srovnalou vůli stran vyloučeno právo, žádati efektivní dodání, a povinnost, dodati efektivně.

Nařízením ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n., není zakázán již nákup nebo prodej cizozemských valut vůbec, nýbrž pouze dispozice jimi k účelům v nařízení nedovoleným.

(Rozh. ze dne 26. února 1924, Rv I 1785/23.)

Proti žalobě banky na zaplacení pohledanosti z obchodního spojení namítl žalovaný najmě, že šlo o obchody diferenční. *P r o c e s n í s o u d* p r v é s t o l i c e uznal dle žaloby, o d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. *D ů v o d y*: Pokud jde o odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci, zjistil prvý soud bezvadně, že veškeré příkazy žalovaného byly efektivně prováděny a nakoupeny cizí valuty s podmínkou dostatečného krytí se strany žalovaného k jeho dispozici. Z těchto zjištěných skutečností dovodil prvý soud správně, že se nejednalo o obchody diferenční, tedy o docílení pouhých diferencí kursovních, když je jisto, že žalobkyně valuty pro žalovaného skutečně nakupovala, pro něho k dispozici měla a je k příkazu žalovaného také prodávala. Jaký úmysl měl žalovaný a zda tento směřoval snad jen k obchodům diferenčním, je nerozhodno, když není prokázáno, že žalobkyně tento úmysl jeho znala a je naopak zjištěno, že všechny obchody efektivně prováděla. Z postavení jeho jako úředníka konsulátu cizího státu nemohla taktéž žalobkyně usuzovati na finanční neschopnost žalovaného, prováděti efektivní koupě a prodeje, naopak z tohoto jeho úředního postavení mohla souditi, že je schopen dostáti závazkům z prováděných obchodů a chce prováděti obchody efektivní, zvláště když jednalo se o valuty jeho státu. Okolnost, že obchody, o něž se jedná, v době jejich provádění byly státem zdejší zakázány a tudíž neplatny, žalovaný ve sporu před soudem prvním ani netvrdil a neposkytl žalobkyni možnost je vyvrátiti, neboť nelze uznati za správný názor, že bankami provozované obchody s cizími valutami vůbec nebyly státem trpěny a povoleny. Nelze tedy k tomuto tvrzení v řízení odvolacím přihlížeti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.